Uwagi do projektu przeglądu ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej				
Lp.	**Jednostka redakcyjna ustawy, której uwaga dotyczy** ***lub*** ***Pkt/str projektu przeglądu, którego uwaga dotyczy***	**Podmiot zgłaszający**	**Uwaga/ Propozycja zmian**	**Stanowisko MRiT**
1.	Pkt 1, str. 3	Krajowa Izba Radców Prawnych (r.pr. Jacek Miłaszewski)	**Zarzut braku rzetelności metodologicznej i analitycznej projektu** Wnioski oraz kategoryczne tezy sformułowane w projekcie nie znajdują oparcia w przedstawionych danych statystycznych oraz badaniach. Jako kluczowy przykład należy wskazać zawarte na str. 23 kategoryczne stwierdzenie, iż możliwość prowadzenia działalności gospodarczej stała się dla fundatorów wyłącznie zachętą do instrumentalnego unikania opodatkowania przy zbywaniu lub najmie aktywów (w tym w strukturach CFC). Autorzy projektu nie przedstawili żadnych dowodów ani pogłębionych analiz na poparcie tej tezy. Co więcej, w kluczowych sekcjach finansowych (np. str.	

			19, przypisy 12–14) wprost wskazano, że przywoływane dane są „niepełne". Opieranie tak daleko idących koncepcji nowelizacyjnych na szczątkowym materiale badawczym budzi uzasadnione wątpliwości metodologiczne i uniemożliwia merytoryczną weryfikację zasadności planowanych zmian.	
2.	Pkt 4, str. 10	Krajowa Izba Radców Prawnych (r.pr. Jacek Miłaszewski)	**Ocena skali zainteresowania instytucją fundacji rodzinnej a paraliż sądu rejestrowego** Skala dynamiki rejestracji nowych fundacji rodzinnych (ponad 5,4 tys. wniosków w 2025 r.) nie powinna być dla ustawodawcy zaskoczeniem. Dotychczasowe krajowe badania naukowe i rynkowe jednoznacznie wskazywały na potężną lukę sukcesyjną i brak adekwatnych instrumentów prawnych chroniących integralność majątku rodzinnego. Wysokie zainteresowanie należy ocenić jako zjawisko wysoce pozytywne. Zamiast jednak wyciągnąć wnioski o konieczności kadrowego i finansowego wzmocnienia Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim (co postulowano od pierwszych miesięcy działania ustawy), Ministerstwo Sprawiedliwości zapowiada mechaniczne przeniesienie rejestru do struktur Krajowego Rejestru Sądowego (KRS). Przedmiotowy postulat należy ocenić negatywnie.	
3.	Pkt 4, str. 11 oraz pkt 5.2., str. 24	Krajowa Izba Radców Prawnych (r.pr. Jacek Miłaszewski oraz r.pr. Piotr Aleksiejuk)	**Krytyka propozycji włączenia fundacji rodzinnych do KRS (Zagrożenie prywatności) oraz brak posiadania wyspecjalizowania sądów rejestrowych** Zapowiadana migracja fundacji do powszechnie dostępnego, w pełni zdigitalizowanego systemu KRS uderza w fundamentalne założenie tej instytucji, jakim jest ochrona prywatności małoletnich beneficjentów i członków rodzin fundatora. Obecny, scentralizowany rejestr w Piotrkowie Trybunalskim – pomimo niewydolności organizacyjnej – gwarantuje ściślejszą kontrolę dostępu do akt rejestrowych.	

			Większość fundacji rodzinnych w Polsce to podmioty o charakterze ściśle powierniczym i prywatnym, gdzie jako adres siedziby rejestrowano miejsca zamieszkania fundatorów. Włączenie ich do otwartej sieci internetowej KRS, przy jednoczesnym obowiązku ujawniania skali zgromadzonego kapitału w sprawozdaniach finansowych, stworzy publiczny, łatwy w obsłudze katalog celów dla zorganizowanych grup przestępczych. Usprawnienie procedur nie może odbywać się kosztem bezpieczeństwa obywateli. Postuluje się pozostawienie rejestru w strukturze wyodrębnionej i wprowadzenie rygorystycznych obostrzeń dostępu do danych wrażliwych (na wzór rejestrów adopcyjnych czy opiekuńczych). Zmiany wprowadzone rozporządzeniem z 22 kwietnia 2026 r. dotyczyły zupełnie innej materii i nie rozwiązały problemu informatyzacji obecnego sądu. (r.pr. Jacek Miłaszewski) --- Pilnie potrzebne jest usprawnienie procesu rejestracji fundacji rodzinnych. Pozytywnie należy ocenić cyfryzację dostępu do rejestru prowadzonego przez Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, w szczególności możliwość elektronicznego uzyskiwania informacji i odpisów. Dla pełnej funkcjonalności należałoby jednak przesądzić, że wydruki dokumentów pobieranych z rejestru mają moc dokumentów urzędowych. Krytycznie należy natomiast ocenić koncepcję włączenia rejestru fundacji rodzinnych do KRS i rozproszenia spraw pomiędzy wiele wydziałów gospodarczych. Przez pierwsze lata obowiązywania ustawy wykształciła się specjalizacja. Krytycznie należy natomiast ocenić koncepcję włączenia rejestru fundacji rodzinnych do KRS i rozproszenia spraw pomiędzy wiele wydziałów gospodarczych. Przez pierwsze	

			lata obowiązywania ustawy wykształciła się specjalizacja Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim. Specyfika fundacji rodzinnej jest inna niż typowych spółek handlowych: statut może zawierać złożone mechanizmy sukcesyjne, zasady świadczeń, ograniczenia dotyczące aktywów, rozwiązania na wypadek konfliktu i konstrukcje dotyczące wielopokoleniowego zarządzania. Rozproszenie orzekania może doprowadzić do rozbieżności praktyki rejestrowej, które już dziś występują w sprawach korporacyjnych w różnych wydziałach KRS. Fundacja rodzinna wymaga nie tylko sprawnej rejestracji, ale także jednolitego rozumienia jej funkcji w sytuacjach konfliktowych. Lepszym kierunkiem jest wzmocnienie kadrowe i techniczne wyspecjalizowanego rejestru, a nie jego rozproszenie. Dodatkowo należy uwzględnić aspekt prywatności i bezpieczeństwa. Fundacje rodzinne często dotyczą majątku prywatnego, członków rodzin, małoletnich beneficjentów i adresów związanych z miejscem zamieszkania fundatorów. Usprawnienie obrotu nie może prowadzić do nadmiernej publicznej ekspozycji danych wrażliwych. (r.pr. Piotr Aleksiejuk)	
4.	Pkt 4, str. 12 oraz pkt 5.1., str. 24	Krajowa Izba Radców Prawnych (r.pr. Jacek Miłaszewski)	**Ramy dozwolonej działalności gospodarczej (Potrzeba stabilności)** Projekt sformułował tezę, że ryzyko gospodarcze związane z prowadzeniem działalności operacyjnej przez fundacje rodzinne stoi w naturalnej sprzeczności z obowiązkiem ochrony majątku na rzecz beneficjentów. Wniosek ten nie został poparty żadnymi analizami. Owszem, trzy lata praktyki pokazały, że zamknięty katalog z art. 5 ustawy rodzi liczne spory interpretacyjne (np. w zakresie obrotu metalami	

			szlachetnymi czy najmu). Doprecyzowanie tych przepisów jest niezbędne w celu eliminacji niepewności prawa. Niemniej jednak, wszelkie ograniczenia w tym zakresie lub próby drastycznego podwyższenia opodatkowania (CIT) muszą być wprowadzane z najwyższą rozwagą, aby fundacja nie straciła swojej funkcji holdingowej i zdolności do reinwestowania kapitału.	
5.	Str. 12 (sekcja dot. badań Banku Pekao)	Krajowa Izba Radców Prawnych (r.pr. Jacek Miłaszewski)	**Wadliwość metodologiczna analiz opartych na Centralnym Rejestrze Beneficjentów Rzeczywistych (CRBR)** Rządowy wniosek, wedle którego w 44% fundacji krąg fundatorów pokrywa się w 100% z kręgiem beneficjentów, oparto wyłącznie na statystykach zgłoszeń do CRBR i raporcie Banku Pekao. Dane te są całkowicie niemiarodajne. Autorzy raportu nie badali akt rejestrowych ani statutów fundacji. W praktyce fundatorzy celowo nie ujawniali w CRBR danych małoletnich dzieci (beneficjentów), konstruując statuty tak, by w rejestrach jawnych figurowały wyłącznie dane osób pełnoletnich lub tylko niektórych osób (w celu ochrony ich bezpieczeństwa). Dodatkowo, projekt całkowicie pomija strukturę demograficzną fundacji tworzonych przez osoby młode (do 40. roku życia), niepozostające w związkach małżeńskich i bezdzietne, które powołują fundację w celu długofalowego uregulowania spraw majątkowych na przyszłość. Kategoryczne wnioskowanie o rzekomych nadużyciach podatkowych na podstawie tak zniekształconych danych statystycznych zasługuje na krytykę.	
6.	Str. 12	Krajowa Izba Radców Prawnych (r.pr. Jacek Miłaszewski oraz r.pr.	**Tożsamość kręgu fundatorów i beneficjentów jako naturalny etap sukcesji pokoleniowej** Projekt krytykuje zjawisko, w którym fundatorzy zachowują faktyczną i ekonomiczną kontrolę nad wniesionym majątkiem, czerpiąc z niego bieżące korzyści. Stanowisko to razi brakiem	

		Piotr Aleksiejuk)	zrozumienia realiów gospodarczych Polski. Transformacja ustrojowa po 1989 r. sprawiła, że większość dużych firm rodzinnych znajduje się dopiero w fazie pierwszej zmiany pokoleniowej. Biznesy te były budowane przez dekady przez pojedynczych liderów (często nestorów rodu), a poziom zaufania wewnątrz struktur opiera się na relacjach osobistych. Z badań („Barometr sukcesyjny") wynika, że zaledwie 8,1% naturalnych sukcesorów wyraża chęć natychmiastowego przejęcia zarządzania operacyjnego firmą po rodzicach. W tej sytuacji zachowanie kontroli przez fundatora-seniora i stopniowe wdrażanie następców jest procesem naturalnym, bezpiecznym i pożądanym. Konstrukcja, w której fundator zabezpiecza w pierwszej kolejności swoje utrzymanie po wycofaniu się z bezpośredniej działalności w spółkach (funkcja alimentacyjna), jest wprost przewidziana ustawą i nie może być kwalifikowana jako nadużycie reżimu podatkowego. (r.pr. Jacek Miłaszewski) -------- Ocena ta jest niepełna i prowadzi do zbyt daleko idącego wniosku o dominującym celu podatkowym. Porównanie opodatkowania osoby fizycznej i fundacji rodzinnej nie może ograniczać się do prostego zestawienia nominalnych stawek podatkowych. Osoba fizyczna, po zapłacie podatku, może swobodnie przeznaczyć środki na dowolny cel: konsumpcję, inwestycję, zakup aktywów prywatnych albo finansowanie bieżących potrzeb. W fundacji rodzinnej środki pozostają związane celem statutowym, dozwoloną działalnością i obowiązkiem działania w interesie beneficjentów. Dopiero wypłata świadczenia na rzecz beneficjenta uruchamia opodatkowanie na poziomie fundacji, a w określonych przypadkach również po stronie beneficjenta. Z tego względu fundacja rodzinna nie jest prostym substytutem prywatnego rachunku inwestycyjnego ani	

			mechanizmem bieżącej konsumpcji bez podatku. Jej istota polega na kumulacji i ochronie kapitału, a nie na natychmiastowej dystrybucji. Co więcej, w przypadku najmu efektywne opodatkowanie fundacji rodzinnej przy wypłacie świadczenia może być wyższe niż ryczałt od przychodów ewidencjonowanych stosowany przez osobę fizyczną. Sam projekt pokazuje więc, że nie w każdym obszarze fundacja rodzinna daje preferencję podatkową. Uzasadnione jest punktowe uszczelnienie przepisów, ale nie wyprowadzanie generalnej tezy, że obecny model został zdominowany przez motywację podatkową. (r.pr. Piotr Aleksiejuk)	
7.	Str. 13	Krajowa Izba Radców Prawnych (r.pr. Jacek Miłaszewski)	**Krytyka definicji pojęcia „sukcesji" zaprezentowanej w projekcie** Zaprezentowane w projekcie twierdzenie, iż sukcesja „po samym sobie" nie stanowi realizacji celów ustawy i jest wyłącznie optymalizacją podatkową, stanowi rażące wypaczenie realiów. Jak wskazano w pkt 6, zabezpieczenie egzystencji fundatora-seniora przy jednoczesnym nienaruszalnym związaniu kapitału wewnątrz jednej osoby prawnej (fundacji) na rzecz przyszłych pokoleń to esencja planowania sukcesyjnego. Sam fakt zbieżności kręgu fundatorów i beneficjentów w początkowej fazie istnienia podmiotu nie pozwala na automatyczne wysuwanie wniosków o dominującym celu podatkowym.	
8.	Str. 25-26	Krajowa Izba Radców Prawnych (r.pr. Jacek Miłaszewski oraz r.pr.	**Poparcie dla zmian w zakresie ładu korporacyjnego i zarządzania (Uchwały i Konflikt interesów) / wprowadzenie organów fakultatywnych** Jednoznacznie pozytywnie należy ocenić propozycję legalizacji dodatkowych organów fakultatywnych o charakterze doradczym i eksperckim (np. Rad Rodziny), pod	

		Piotr Aleksiejuk)	warunkiem nieprzejmowania przez nie władczych funkcji zarządu. Równie zasłużony aprobaty jest postulat całkowitego zniesienia barier formalnych przy podejmowaniu uchwał i organizowaniu posiedzeń online (możliwość procedowania bez formalnego zwołania, za zgodą wszystkich członków). Jako profesjonaliści postulujemy jednak, by zapowiadany obowiązek ujawniania konfliktu interesów i wyłączenia członka organu z głosowania miał charakter bezwzględny i penalizowany cywilnie, co zapewni najwyższy standard ochrony majątku fundacji przed działaniami na jej szkodę. (r.pr. Jacek Miłaszewski) --- Kierunek jest zasadny i odpowiada potrzebom praktyki. Fundacja rodzinna ma służyć wieloletniemu, a często wielopokoleniowemu zarządzaniu majątkiem. W takiej perspektywie ustawowe organy mogą okazać się niewystarczające do obsługi wszystkich funkcji: inwestycyjnych, rodzinnych, edukacyjnych, doradczych, kontrolnych i mediacyjnych. Możliwość powoływania organów fakultatywnych pozwoli tworzyć rady rodziny, komitety inwestycyjne, rady protektorów, komitety edukacyjne albo inne ciała doradcze, które będą wspierały zarząd, radę nadzorczą i zgromadzenie beneficjentów. Ma to szczególne znaczenie w sytuacjach patu decyzyjnego, konfliktu między beneficjentami, czasowej niezdolności członków rodziny do pełnienia funkcji albo potrzeby zaangażowania zewnętrznych ekspertów. Należy jednocześnie wyraźnie zastrzec, że organy fakultatywne nie mogą przejmować ustawowych kompetencji zarządu, rady nadzorczej ani zgromadzenia beneficjentów, chyba że ustawa wprost dopuści określone uprawnienie. Warto	

			również rozważyć możliwość, aby członkiem takiego organu mogła być osoba prawna, np. wyspecjalizowany podmiot family office, kancelaria, firma doradcza albo inny profesjonalny podmiot pełniący funkcję ekspercką. (r.pr. Piotr Aleksiejuk)	
9.	Str. 26	Krajowa Izba Radców Prawnych (r.pr. Jacek Miłaszewski)	**Profesjonalizacja audytu fundacji i ochrona praw mniejszości** Należy bardzo dogłębnie rozważyć propozycję wprowadzenia przepisów umożliwiających przeprowadzenie audytu nadzwyczajnego na wyraźne żądanie beneficjenta, co stanowi kluczowe narzędzie ochrony praw mniejszościowych przy jednoczesnej rezygnacji z audytu obowiązkowego, który miał za zadanie chronić beneficjentów fundacji, w szczególności małoletnich lub tych niezaangażowanych w działalność fundacji w celu sygnalizowania ewentualnych naruszeń statutu przez organy fundacji. Audyt fundacji rodzinnej drastycznie różni się od klasycznego badania sprawozdań spółek kapitałowych – jego istotą jest badanie realizacji woli fundatora oraz bezpieczeństwa beneficjentów. Za fundamentalny krok w stronę dojrzałości rynku uznaje się zapowiedź stworzenia oficjalnych, jednolitych wytycznych dla biegłych rewidentów, adwokatów i doradców podatkowych. Pozwoli to uniknąć sytuacji, w której audyt staje się martwym, fasadowym obowiązkiem.	
10.		Krajowa Izba Radców Prawnych (r.pr. Jacek Miłaszewski)	**Poparcie dla transparentności oświadczeń majątkowych osób publicznych** Należy w pełni poprzeć postulat wprowadzenia bezwzględnego, ustawowego obowiązku ujawniania w oświadczeniach majątkowych (w szczególności posłów, senatorów oraz urzędników państwowych) informacji o	

			majątku wniesionym do fundacji rodzinnych oraz wszelkich świadczeniach od nich otrzymywanych. Instytucja fundacji rodzinnej została stworzona jako transparentne narzędzie sukcesji polskiego biznesu prywatnego, a nie azyl do ukrywania stanu posiadania przez osoby sprawujące władzę publiczną. Wprowadzenie tych regulacji zlikwiduje ryzyko korupcyjne i wzmocni zaufanie obywateli do tej młodej instytucji prawnej.	
11.	Pkt 4, str. 12-13	Krajowa Izba Radców Prawnych (r.pr. Piotr Aleksiejuk)	**„Sukcesja po samym sobie”** **Teza projektu: Projekt wskazuje, że w znacznej części fundacji rodzinnych krąg fundatorów pokrywa się z kręgiem beneficjentów, a fundator zachowuje faktyczną kontrolę nad majątkiem. Na tej podstawie sugeruje się, że w takich przypadkach funkcja sukcesyjna może być marginalna.** Taki wniosek nie uwzględnia specyfiki polskiej przedsiębiorczości rodzinnej. Większość znaczących firm rodzinnych powstała po 1989 r., a więc znajduje się dopiero w fazie pierwszej zmiany pokoleniowej. Fundatorzy są często nadal aktywni zawodowo, pełnią funkcje właścicielskie, zarządcze albo strategiczne i pozostają naturalnym centrum decyzyjnym rodziny biznesowej. W tych realiach oczekiwanie, że już w momencie ustanowienia fundacji rodzinnej fundator całkowicie wycofa się z wpływu na majątek, jest oderwane od praktyki gospodarczej. Dane rynkowe potwierdzają, że sukcesja w Polsce nie polega dziś na prostym i natychmiastowym przejęciu sterów przez dzieci założycieli. Raport dotyczący spółek rodzinnych na GPW pokazuje, że sukcesorzy zasiadają w zarządach jedynie części spółek rodzinnych, podczas gdy w wielu podmiotach rośnie rola profesjonalnych menedżerów zewnętrznych.	

			Jednocześnie coraz więcej spółek rodzinnych ujawnia fundacje rodzinne w akcjonariacie. Oznacza to, że sukcesja własnościowa coraz częściej jest porządkowana przez fundację, natomiast zarządzanie operacyjne może być powierzane osobom spoza rodziny. To nie jest obejście celu ustawy, lecz dojrzały model sukcesji: rodzina zachowuje kontrolę właścicielską poprzez fundację, aktywa nie ulegają rozdrobnieniu, a operacyjne prowadzenie biznesu może zostać powierzone kompetentnym menedżerom. Sam fakt, że fundator jest beneficjentem albo zachowuje wpływ na fundację, nie może być traktowany jako przesłanka nadużycia. Ustawa wprost dopuszcza fundatora jako beneficjenta, m.in. po to, aby po wycofaniu się z bieżącej aktywności zawodowej mógł korzystać ze środków zapewniających mu bezpieczeństwo ekonomiczne.	
12.	Str. 15	Krajowa Izba Radców Prawnych (r.pr. Piotr Aleksiejuk oraz r.pr. Jacek Miłaszewski)	**Ocena 77 opinii Szefa KAS i 927 wniosków o interpretacje** **Teza projektu: Projekt wskazuje na 77 opinii Szefa KAS o uzasadnionym przypuszczeniu unikania opodatkowania oraz 927 wniosków o interpretacje indywidualne jako istotne źródło oceny ryzyk podatkowych związanych z fundacjami rodzinnymi.** Zgodzić się należy, że określone schematy wymagają reakcji ustawodawcy, zwłaszcza gdy fundacja rodzinna jest wykorzystywana wyłącznie jako krótkoterminowa platforma transakcyjna. Nie można jednak na tej podstawie formułować tezy o systemowym nadużywaniu instytucji. Liczba 77 opinii o uzasadnionym przypuszczeniu unikania opodatkowania w okresie obejmującym pierwsze lata funkcjonowania ustawy jest marginalna wobec tysięcy zarejestrowanych fundacji rodzinnych i tysięcy wniosków o ich rejestrację.	

			Również sama liczba wniosków o interpretacje indywidualne nie świadczy o agresywnej optymalizacji. Przeciwnie – świadczy o tym, że podatnicy i doradcy próbują bezpiecznie stosować nowe przepisy w obszarach, w których praktyka dopiero się kształtuje. Pytania dotyczą m.in. wnoszenia aktywów, świadczeń, ukrytych zysków, VAT, najmu, pożyczek, obrotu papierami wartościowymi i zasad opodatkowania mienia po rozwiązaniu fundacji. Jest to typowy etap dojrzewania nowej instytucji prawnej, a nie dowód jej wadliwości systemowej. Dlatego rekomendowany kierunek powinien polegać na identyfikacji konkretnych, powtarzalnych schematów abuzywnych i ich punktowym wyłączeniu, a nie na generalnej przebudowie całego modelu opodatkowania fundacji rodzinnych.	
13.	Str. 20	Krajowa Izba Radców Prawnych (r.pr. Piotr Aleksiejuk oraz r.pr. Jacek Miłaszewski)	**Akumulacja dochodów pasywnych i reinwestowanie** **Teza projektu: Projekt wskazuje, że koncentracja w fundacji rodzinnej aktywów generujących dochody pasywne oraz ograniczenie bieżącej dystrybucji może prowadzić do istotnego odroczenia opodatkowania i wykorzystywania fundacji w sposób odbiegający od celu regulacji.** Tak sformułowany zarzut pomija istotę fundacji rodzinnej. Jednym z jej podstawowych celów jest właśnie gromadzenie, ochrona i reinwestowanie majątku w długim horyzoncie. Akumulacja dochodów z udziałów, akcji, najmu, instrumentów finansowych lub innych aktywów nie jest zjawiskiem ubocznym, lecz konstrukcyjnym elementem instytucji. Bez możliwości reinwestowania fundacja rodzinna	

			utraciłaby sens jako narzędzie budowania wielopokoleniowego majątku rodzinnego. Nie można również pomijać funkcji holdingowej fundacji rodzinnej. W wielu przypadkach fundacja pełni rolę właścicielskiego centrum grupy rodzinnej, podobnie jak holdingi w strukturach spółek kapitałowych. Neutralność podatkowa na etapie akumulacji ma zachęcać do pozostawiania kapitału w strukturze prawnej zlokalizowanej w Polsce i wykorzystywania go do dalszych inwestycji, a nie do natychmiastowej konsumpcji. Po trzech latach obowiązywania ustawy nie sposób miarodajnie przesądzać, że brak bieżącej dystrybucji oznacza brak rzeczywistej potrzeby reinwestowania. Polska przedsiębiorczość rodzinna funkcjonuje w warunkach pełnej swobody gospodarczej relatywnie krótko na tle gospodarek zachodnich. To właśnie obecnie tworzy się pierwszy realny model wielopokoleniowego zarządzania kapitałem prywatnym. Wnioski o braku potrzeby długoterminowego reinwestowania są przedwczesne i nie znajdują dostatecznego oparcia w danych.	
14.	Str. 21	Krajowa Izba Radców Prawnych (r.pr. Piotr Aleksiejuk oraz r.pr. Jacek Miłaszewski)	**Struktury zagraniczne, podmioty transparentne i CFC** **Teza projektu: Projekt identyfikuje schematy z udziałem fundacji rodzinnej oraz podmiotów zagranicznych, w szczególności spółek luksemburskich, funduszy inwestycyjnych, podmiotów transparentnych podatkowo oraz struktur służących unikaniu opodatkowania CFC.** Kierunkowo należy zgodzić się, że ten obszar wymaga doprecyzowania i uszczelnienia. Preferencja podatkowa fundacji rodzinnej nie powinna prowadzić do sytuacji, w której dochód pozostaje neutralny zarówno na poziomie podmiotu zagranicznego, jak i na poziomie fundacji rodzinnej.	

			Regulacja powinna jednak odróżniać struktury pasywnego lokowania i ochrony majątku od konstrukcji rzeczywiście służących unikaniu opodatkowania. Rozwiązaniem kompromisowym jest powrót do kierunku zakładającego wyłączenie zwolnienia dla przychodów z udziału w funduszu, spółdzielni lub podmiocie podobnym, jeżeli podmiot ten nie podlega opodatkowaniu podatkiem dochodowym, a jego przychody, koszty, dochody lub straty są traktowane jako osiągane bezpośrednio przez fundację rodzinną. Analogicznie można rozważyć wyłączenie przychodów z udziału w spółkach niebędących osobami prawnymi. Jednocześnie należy pozostawić możliwość korzystania ze zwolnienia w odniesieniu do takich podmiotów transparentnych, które faktycznie pełnią funkcję pasywnego zarządzania majątkiem i nie prowadzą aktywnej działalności operacyjnej. W przeciwnym razie ustawodawca mógłby niezamierzenie zablokować uzasadnione inwestycje zagraniczne polskich rodzin biznesowych, w tym inwestycje portfelowe i funduszowe, które nie mają charakteru abuzywnego.	
15.	Str. 22	Krajowa Izba Radców Prawnych (r.pr. Piotr Aleksiejuk oraz r.pr. Jacek Miłaszewski)	**Tabela ryzyk dotyczących dozwolonej działalności gospodarczej** **Teza projektu: Projekt wskazuje ryzyka dotyczące m.in. zbywania mienia, najmu, udziału w spółkach oraz obrotu papierami wartościowymi, sugerując możliwość instrumentalnego wykorzystywania fundacji rodzinnej.** Przedstawione ryzyka były znane już na etapie prac legislacyjnych nad ustawą. Nie oznacza to jednak, że każdy z	

			wymienionych obszarów powinien zostać ograniczony w sposób generalny. Zbywanie mienia, najem, udział w spółkach i obrót papierami wartościowymi są naturalnymi aktywnościami podmiotu, którego celem jest zarządzanie majątkiem i jego pomnażanie. W zakresie zbywania mienia właściwszym kierunkiem jest rozważenie mechanizmu czasowego ograniczenia korzyści podatkowej w odniesieniu do aktywów wniesionych do fundacji rodzinnej z zamiarem szybkiego zbycia. Taki mechanizm mógłby dotyczyć przede wszystkim wypłaty środków pochodzących ze zbycia aktywa przed upływem określonego okresu od jego wniesienia do fundacji. Pozwalałoby to przeciwdziałać wykorzystywaniu fundacji jako krótkoterminowej platformy transakcyjnej bez uderzania w rzeczywiste, długoterminowe planowanie sukcesyjne. W odniesieniu do najmu lub dzierżawy posługiwanie się pojęciem działalności „na dużą skalę" jest zbyt nieostre. Skala majątku rodzinnego może być znaczna, ale sama znaczna wartość aktywów nie oznacza jeszcze działalności abuzywnej. Co więcej, w wielu przypadkach opodatkowanie najmu przez osoby fizyczne ryczałtem może być korzystniejsze niż wypłata świadczeń z fundacji rodzinnej. Nie można więc przyjmować automatycznego założenia, że najem w fundacji rodzinnej zawsze stanowi preferencję podatkową. Udział fundacji rodzinnej w spółkach jest natomiast jednym z najważniejszych elementów jej funkcji sukcesyjnej. To dzięki niemu możliwe jest zachowanie kontroli nad przedsiębiorstwem rodzinnym bez dzielenia udziałów albo akcji między spadkobierców. Również obrót papierami wartościowymi powinien pozostać dopuszczalny, ponieważ stanowi jedną z podstawowych form długoterminowego	

			pomnażania majątku, w tym inwestowania na polskim rynku kapitałowym.	
16.	Str. 44	Krajowa Izba Radców Prawnych (r.pr. Piotr Aleksiejuk oraz r.pr. Jacek Miłaszewski)	**Lepsze wyrażenie celu sukcesyjnego w ustawie** Teza projektu: Projekt wskazuje na potrzebę szerokiej dyskusji nad lepszym wyrażeniem w ustawie realizacji przez fundację rodzinną celu sukcesyjnego, w tym nad rolą fundatora i ewentualnym ograniczeniem korzyści podatkowych dla fundacji, które tego celu nie realizują. Kierunek dyskusji jest zasadny, o ile nie zostanie sprowadzony do prostego ograniczenia uprawnień fundatora. Sukcesja powinna pozostać naczelnym celem fundacji rodzinnej, ale należy ją rozumieć szeroko: jako ochronę integralności majątku, zapewnienie ciągłości właścicielskiej, stworzenie zasad zarządzania po śmierci albo niezdolności fundatora do działania, przygotowanie beneficjentów oraz zabezpieczenie majątku przed niekontrolowanym podziałem. Nie jest zasadne oczekiwanie, aby fundator, który przez dekady budował przedsiębiorstwo rodzinne, w momencie ustanowienia fundacji definitywnie pozbawiał się wpływu na aktywa określane często jako „srebra rodowe”. Taki model byłby sprzeczny z realiami polskich firm rodzinnych i mógłby skutecznie zniechęcić przedsiębiorców do korzystania z fundacji rodzinnej. Cel sukcesyjny powinien być badany przez pryzmat całokształtu okoliczności: statutu, zasad powoływania organów, polityki świadczeń, strategii inwestycyjnej, sposobu wykonywania praw udziałowych, planu działania po śmierci fundatora, zasad rozwiązywania sporów i mechanizmów ochrony beneficjentów. Sam status fundatora jako	

			beneficjenta albo jego wpływ na fundację nie powinien przesądzać o braku celu sukcesyjnego.	
17.	Str. 26	Krajowa Izba Radców Prawnych (r.pr. Piotr Aleksiejuk oraz r.pr. Jacek Miłaszewski)	**Dozwolona działalność statutowa i działalność gospodarcza** **Teza projektu: Projekt wskazuje na potrzebę określenia w ustawie dozwolonej działalności statutowej fundacji rodzinnej i wynikających z tego zmian w zakresie działalności gospodarczej.** Kierunek wymaga dalszych prac, ale może być użyteczny, jeżeli jego celem będzie rozdzielenie aktywności statutowej fundacji od działalności gospodarczej w rozumieniu art. 5 ustawy. Obecnie część praktycznych wątpliwości wynika z tego, że czynności służące realizacji celu fundacji – np. finansowanie edukacji beneficjentów, zarządzanie polityką świadczeń, organizacja ładu rodzinnego, przygotowanie kolejnego pokolenia, prowadzenie dokumentacji rodzinnej albo wdrażanie polityk inwestycyjnych – nie zawsze mieszczą się w języku klasycznej działalności gospodarczej, a jednocześnie są niezbędne dla działania fundacji.	
18.	Str. 26	Krajowa Izba Radców Prawnych (r.pr. Piotr Aleksiejuk oraz r.pr. Jacek Miłaszewski)	**Reprezentacja fundacji rodzinnej w organizacji** **Teza projektu: Projekt wskazuje na potrzebę szczegółowego uregulowania zasad reprezentacji fundacji rodzinnej w organizacji, także wtedy, gdy stroną czynności jest fundator albo beneficjent.** Kierunek należy poprzeć. W praktyce notarialnej i kontraktowej powstały rozbieżności co do reprezentacji fundacji rodzinnej w organizacji w czynnościach dokonywanych z fundatorem, zwłaszcza gdy fundator ma zostać członkiem zarządu albo jedynym członkiem zarządu.	

			Część praktyki przyjmuje pełną wystarczalność art. 23 ust. 4 ustawy, zgodnie z którym fundację rodzinną w organizacji reprezentuje fundator albo pełnomocnik powołany przez fundatora. Inne stanowisko odwołuje się do art. 63 ustawy i mechanizmu reprezentacji przez radę nadzorczą albo pełnomocnika powołanego uchwałą zgromadzenia beneficjentów. Dla bezpieczeństwa obrotu należy przesądzić wprost, czy art. 23 ust. 4 ustawy jest regulacją zupełną również w czynnościach między fundacją rodzinną w organizacji a fundatorem, czy też w określonych sytuacjach należy stosować szczególny mechanizm reprezentacji. Brak jednoznacznej regulacji może prowadzić do kwestionowania skuteczności czynności dokonanych na etapie organizacji fundacji, w tym wniesienia aktywów, zawarcia umów, ustanowienia zabezpieczeń albo czynności przygotowujących rejestrację. Rekomendowane jest przyjęcie rozwiązania prostego i praktycznego: w okresie organizacji fundacja rodzinna powinna być reprezentowana przez fundatora albo ustanowionego przez niego pełnomocnika, chyba że ustawa wyraźnie przewiduje inny mechanizm. Jeżeli ustawodawca uzna za konieczne wprowadzenie szczególnej reprezentacji w czynnościach z fundatorem, powinna ona zostać opisana wprost, bez konieczności odwoływania się do analogii.	
19.	Str. 26	Krajowa Izba Radców Prawnych (r.pr. Piotr Aleksiejuk oraz r.pr.	**Świadczenie dla beneficjenta jako majątek osobisty** **Teza projektu: Projekt przewiduje określenie wprost w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym, że świadczenie dla beneficjenta fundacji rodzinnej jest zaliczane do majątku osobistego, chyba że fundator postanowi inaczej.**	

		Jacek Miłaszewski)	Kierunek należy ocenić jednoznacznie pozytywnie. Jest to jedna z najważniejszych zmian porządkujących praktykę funkcjonowania fundacji rodzinnych. Obecnie ani ustawa o fundacji rodzinnej, ani Kodeks rodzinny i opiekuńczy nie rozstrzygają jednoznacznie, czy świadczenie otrzymywane przez beneficjenta pozostającego w ustawowej wspólności majątkowej małżeńskiej wchodzi do jego majątku osobistego, czy do majątku wspólnego małżonków. Z perspektywy celu fundacji rodzinnej bardziej spójne jest rozwiązanie, zgodnie z którym świadczenie stanowi majątek osobisty beneficjenta, chyba że fundator postanowi inaczej. Fundator powinien mieć możliwość zdecydowania, komu i na jakich zasadach przyznaje świadczenie. Automatyczne włączanie świadczenia do majątku wspólnego mogłoby prowadzić do skutków niezamierzonych, zwłaszcza w razie konfliktu małżeńskiego, rozwodu albo sporów majątkowych. Rozstrzygnięcie tej kwestii ma również znaczenie podatkowe. Małżonek beneficjenta nie zawsze należy do tej samej grupy podatkowej co beneficjent względem fundatora. Brak jasnych zasad może więc generować wątpliwości dotyczące opodatkowania świadczeń oraz zakresu zwolnień. Z tego względu wskazane jest możliwie szybkie doprecyzowanie przepisów, z rozważeniem zastosowania regulacji również do świadczeń wypłacanych po wejściu w życie ustawy nowelizującej, niezależnie od daty ustanowienia fundacji.	
20.	Str. 26	Krajowa Izba Radców Prawnych (r.pr. Piotr Aleksiejuk oraz r.pr. Jacek Miłaszewski)	**Ograniczenie dostępu OPP do dokumentacji fundacji** **Teza projektu: Projekt przewiduje umożliwienie ograniczenia dostępu do dokumentacji fundacji rodzinnej beneficjentom będącym organizacjami pożytku publicznego, z wyjątkiem informacji niezbędnych do ustalenia należnych im świadczeń.**	

			Kierunek należy poprzeć. Organizacja pożytku publicznego może być beneficjentem fundacji rodzinnej, ale jej pozycja jest inna niż pozycja członków rodziny fundatora. W wielu przypadkach OPP ma otrzymywać określone świadczenie, nie uczestnicząc w życiu rodziny, nie znając jej sytuacji majątkowej i nie mając potrzeby dostępu do dokumentów dotyczących prywatnego majątku, listy beneficjentów, zasad zarządzania aktywami czy sporów rodzinnych. Ustawodawca powinien dopuścić ograniczenie dostępu OPP do informacji niezbędnych do weryfikacji jej własnego uprawnienia i wysokości należnego świadczenia. Takie rozwiązanie chroni prywatność rodziny i bezpieczeństwo majątku, a jednocześnie nie narusza praw organizacji jako beneficjenta.	
21.	Str. 28	Krajowa Izba Radców Prawnych (r.pr. Piotr Aleksiejuk oraz r.pr. Jacek Miłaszewski)	**Klauzule mediacyjne i pozasądowe rozwiązywanie sporów** **Teza projektu: Projekt rekomenduje promowanie klauzul mediacyjnych i rozwiązywania sporów w fundacjach rodzinnych przy pomocy metod pozasądowych.** Kierunek należy poprzeć. Spory w fundacji rodzinnej mają często charakter mieszany: prawny, majątkowy, rodzinny i emocjonalny. Klasyczne postępowanie sądowe nie zawsze jest właściwym narzędziem do rozwiązywania konfliktów, które dotyczą relacji między beneficjentami, interpretacji woli fundatora, polityki świadczeń albo sposobu wykonywania praw właścicielskich. W ustawie warto promować mediację, arbitraż lub inne formy pozasądowego rozwiązywania sporów, ale nie w sposób obowiązkowy i nadmiernie sformalizowany. Najlepszym rozwiązaniem byłoby wskazanie ich jako dobrej praktyki oraz dopuszczenie szerokiej swobody statutowej w tym zakresie.	

			Fundator powinien móc określić, jakie spory wymagają wcześniejszej mediacji, kto pełni funkcję mediatora, jak wygląda procedura i jakie skutki ma odmowa udziału w mediacji.	
22.	Str. 28	Krajowa Izba Radców Prawnych (r.pr. Piotr Aleksiejuk oraz r.pr. Jacek Miłaszewski)	**Podział, łączenie i przekształcenie fundacji rodzinnej** **Teza projektu: Projekt przewiduje rozpoczęcie prac koncepcyjnych nad zmianami umożliwiającymi podział, łączenie i przekształcenie fundacji rodzinnej.** Kierunek zasługuje na poparcie, przy czym wymaga pogłębionych analiz. Fundacja rodzinna jest projektowana z myślą o długim horyzoncie, a w takiej perspektywie mogą wystąpić sytuacje, których nie da się rozwiązać wyłącznie zmianą statutu. Dotyczy to zwłaszcza rozwoju kilku linii rodzinnych, konfliktu między gałęziami rodziny, wyodrębnienia różnych grup aktywów, zmiany rezydencji członków rodziny albo potrzeby połączenia majątków w ramach jednej struktury. Możliwość podziału albo łączenia fundacji rodzinnych mogłaby stać się ważnym instrumentem zapobiegania likwidacji fundacji w sytuacji konfliktu. Zamiast rozwiązywać fundację i dzielić majątek, można byłoby zachować strukturę sukcesyjną w zmodyfikowanej formie. Ustawodawca powinien jednak szczegółowo zabezpieczyć prawa beneficjentów, wierzycieli, uprawnionych z tytułu zachowku oraz interes publicznoprawny, w tym podatkowy.	
23.	Pkt 22	Krajowa Izba Radców Prawnych (r.pr. Piotr	**Dostęp KAS do rejestru i akt rejestrowych** **Teza projektu: Projekt przewiduje zapewnienie organom KAS stałego dostępu do rejestru i pełnych akt**	

		Aleksiejuk oraz r.pr. Jacek Miłaszewski)	**rejestrowych, w tym automatyczne informowanie o zmianach statutu, rozszerzenie obowiązków sprawozdawczych i raportowanie umów między fundacją a fundatorem lub beneficjentami.** Cel w postaci zapewnienia organom podatkowym skutecznych narzędzi kontroli jest zrozumiały, jednak proponowane rozwiązania wymagają zachowania proporcjonalności. Fundacja rodzinna jest podmiotem prywatnym, często obejmującym dane członków rodziny, małoletnich beneficjentów, informacje o majątku prywatnym, zasadach świadczeń i mechanizmach sukcesyjnych. Pełny, stały i automatyczny dostęp do akt rejestrowych oraz obowiązek raportowania szerokiego katalogu umów może prowadzić do nadmiernej ingerencji w prywatność. Organy KAS powinny mieć dostęp do informacji niezbędnych do realizacji ustawowych zadań, ale zakres, tryb i cel takiego dostępu powinny być precyzyjnie określone. Należy odróżnić dane potrzebne do kontroli podatkowej od pełnej dokumentacji rodzinno-majątkowej. W przeciwnym razie fundacja rodzinna stanie się instytucją nadmiernie raportującą, co może zniechęcić przedsiębiorców do korzystania z krajowej regulacji. Rekomendowane jest rozwiązanie oparte na obowiązku przekazywania określonych informacji na żądanie organu albo w ramach jasno zdefiniowanych obowiązków rocznych, zamiast automatycznego raportowania każdej zmiany statutu i każdej umowy z fundatorem lub beneficjentem. Jeżeli ustawodawca zdecyduje się na rozszerzenie obowiązków sprawozdawczych, powinny one być ograniczone do danych istotnych podatkowo, z wyłączeniem informacji o charakterze wyłącznie rodzinnym, osobistym albo sukcesyjnym.	

24.	Pkt 23	Krajowa Izba Radców Prawnych (r.pr. Piotr Aleksiejuk oraz r.pr. Jacek Miłaszewski)	**Zmiana obecnego modelu opodatkowania** **Teza projektu: Projekt rozważa odejście od zwolnienia podmiotowego na rzecz zwolnienia przedmiotowego, zróżnicowanie stawek opodatkowania, zmianę zasad opodatkowania świadczeń oraz uznanie fundacji rodzinnej za płatnika PIT.** To najdalej idąca i najbardziej ryzykowna propozycja przeglądu. W praktyce oznaczałaby odwrócenie modelu, na podstawie którego tysiące fundatorów podjęło decyzję o ustanowieniu fundacji rodzinnej, wniesieniu majątku albo rozpoczęciu procesu sukcesyjnego. Zmiana tak fundamentalna po zaledwie trzech latach funkcjonowania ustawy narusza podstawowe oczekiwanie stabilności i przewidywalności prawa. Co więcej pozorny wybór, może zachęcać „optymalizacyjne: struktury do jak najszybszego skorzystania z dotychczasowego modelu, a zmienność i niestabilność w zakresie systemu podatkowego zniechęcać rodzinne firmy, które planują swoje inicjatywy w perspektywie długoterminowej. Nie kwestionując potrzeby eliminowania nadużyć, należy stanowczo odróżnić punktowe uszczelnienie od systemowej przebudowy. Obecny model opodatkowania jest jednym z filarów konstrukcji fundacji rodzinnej: neutralność na etapie wniesienia i pomnażania majątku ma sprzyjać akumulacji kapitału w Polsce, a opodatkowanie pojawia się przy dystrybucji świadczeń. Taki mechanizm zachęca do reinwestowania i długoterminowego myślenia, zamiast do bieżącej konsumpcji lub transferu kapitału za granicę.	

			Odejście od zwolnienia podmiotowego na rzecz skomplikowanego zwolnienia przedmiotowego grozi powstaniem licznych sporów interpretacyjnych. Fundacje rodzinne posiadają różne aktywa: udziały, akcje, nieruchomości, instrumenty finansowe, wierzytelności, dzieła sztuki, środki pieniężne i udziały w podmiotach krajowych oraz zagranicznych. Zróżnicowanie opodatkowania według rodzaju dochodu może doprowadzić do utraty prostoty systemu i zwiększenia kosztów obsługi fundacji. Szczególnie ostrożnie należy ocenić propozycję uzależnienia opodatkowania świadczeń od rocznych limitów oraz automatycznego przyjmowania, że świadczenie jest wypłacane w pierwszej kolejności z wypracowanego zysku. Fundacja rodzinna nie jest klasyczną spółką kapitałową, a świadczenia mogą wynikać z woli fundatora, sytuacji życiowej beneficjenta, potrzeb edukacyjnych, zdrowotnych albo alimentacyjnych. Mechaniczne stosowanie kategorii właściwych spółkom może zniekształcić cywilnoprawny i sukcesyjny charakter fundacji. Rekomendowany kierunek to ewolucja, nie rewolucja: lock-up dla wybranych aktywów wnoszonych z zamiarem szybkiego zbycia, doprecyzowanie zasad dotyczących podmiotów transparentnych podatkowo, ograniczenie schematów CFC, uregulowanie ukrytych zysków i transakcji z podmiotami powiązanymi oraz wyjaśnienie spornych obszarów działalności dozwolonej. Nie należy natomiast demontować modelu, który ma służyć pozostawieniu polskiego kapitału rodzinnego w kraju.	